

Úvod k hlavnímu tématu spasticita

prof. MUDr. Martin Bareš, Ph.D.^{1,2} – editor hlavního tématu

¹I. neurologická klinika LF MU a FN u sv. Anny v Brně

²Komplexní centrum spasticity Brno

Neurol. praxi 2015; 16(1): 9

Úvod

Spasticita je klinický problém zaměstnávající celou řadu odborností, především však klinický symptom prohlubující neurologický deficit postiženého pacienta a zhoršující celkovou kvalitu života daného jedince. Po léta byla spasticita, či lépe spastický syndrom, na okraji zájmu jak neurologů, tak i rehabilitačních pracovníků, fyzioterapeutů či ortopedů. Vzhledem k počtu pacientů, kteří trpí spastickým syndromem, si předložené téma zaslouží významné pozornosti a osobně jsem rád, že před lety mezinárodní Movement Disorders Society začlenila spasticitu mezi hlavní témata jejího zájmu a spasticita se tak stala z fenomenologického hlediska „Movement Disorder“, podobně jako třes, myoklonus, dystonie a další.

V České republice se v posledních 15 letech nejen v neurologické odborné společnosti, ale celé neurologické obci diskutuje racionalizace diagnostiky a léčby spasticity vedoucí k vytvoření transparentního a účinného systému péče pro pacienty trpící spastickým syndromem. Dosavadní systém je bohužel více či méně nahodilý, nevytváří dostatečné podmínky pro zachyt pacientů, kteří si zaslouží péči dle schválených standardů léčby spasticity a v konečném důsled-

ku pak i péči prodražuje. Výbor extrapyramidové společnosti České neurologické společnosti již od roku 2009 si jako jeden z hlavních cílů vytyčil vytvoření fungujícího systému center spasticity. Po dlouhých diskuzích podpořených na celostátních výročních neurologických sjezdech topickými sympozii věnovaným právě spasticitě, vznikl konsensuální návrh koncepce, která byla schválena výborem České neurologické společnosti. Koncepce vytváří nejen velmi dobrou platformu pro cíle uvedené v návrhu, ale současně sítí vzniklých a stále vznikajících komplexních a regionálních center spasticity rovněž může významně přispět k pilotní studii epidemiologie spasticity po cévní mozkové příhodě jako prvního výstupu nové koncepce center spasticity. Není totiž příliš potěšující, že zatím neznáme v České republice odpovědi na základní otázky stran počtů pacientů se spastickým syndromem (prevalence a incidence spasticity), její funkční významnost pro postižené pacienty a předpokládané odborné a finanční nároky léčby. Lze doufat a předpokládat, že čas teprve ukáže významnost a dosah této aktivity, kterou si naši pacienti jistě zaslouží (blíže schválená koncepce center spasticity včetně výčtu schválených center na www.expy.cz).

Hlavní téma pokrývá komplexně důležité aspekty spastického syndromu – od patofyziologie, přes klinické aspekty a hodnocení spasticity až k její léčbě. Hlavní téma se věnuje spasticitě u dospělých pacientů, ačkoliv bývá nedílnou součástí dětské mozkové obrny u dětských pacientů – tato problematika byla jako hlavní téma v časopise Neurologie pro praxi již zpracována.

Literatura

1. Bareš M, Kaňovský P. Praktické použití botulotoxinu A v léčbě spasticity dospělé populace. *Cesk Slov Neurol N* 2002; 65/98 (6): 421–425.
2. Kaňovský P, Bareš M, a kol. Spasticita. Maxdorf: Praha 2004.
3. Kaňovský P, Bareš M, Severa S, Richardson A. Long-term efficacy and tolerability of botulinum toxin type A treatment for lower limb spasticity in children with cerebral palsy. *Dev Med Child Neurol* 2009; 51(6): 436–445.
4. Štětkářová I, Ehler E, Jech R. Spasticita a její léčba. Praha: Maxdorf Jesenius 2012.

prof. MUDr. Martin Bareš, Ph.D.

I. neurologická klinika LF MU
FN u sv. Anny
Pekařská 53, 656 91 Brno
martin.bares@fnusa.cz

